

Nr 91

Av herrar **Nordgren** och **Nordstrandh**, om successivt upphörande av skatteutjämningsbidragen till landstingen.

(Lika lydande med motion nr 56 i Första kammaren)

Stockholm den 18 januari 1966

Hans Nordgren

Ove Nordstrandh

Nr 92

Av herr **Börjesson** i Falköping m. fl., angående allmän registrering av spritinköp.

(Lika lydande med motion nr 59 i Första kammaren)

I oktober 1965 tillsatte finansministern en utredning för översyn av alkohol- och nykterhetspolitiken. Detta skedde således nästan exakt tio år efter det att 1954 års stora nykterhetsreform (slopandet av motbokssystemet) genomförts. I direktiven till utredningen anför finansministern bl. a. att alkoholfrågan alltjämt utgör ett allvarligt samhällsproblem varför anledning torde finnas att "närmare granska effekten av 1954 års reformåtgärder".

Vi delar helt denna uppfattning och hälsar med tillfredsställelse att utredning tillsatts. Samtidigt anser vi det vara av största vikt att denna utredning allsidigt får pröva vilka åtgärder man från samhällets sida bör vidta på området. De av finansministern utfärdade direktiven för utredningens arbete torde emellertid till väsentliga delar utgöra hinder för att detta enligt vår mening mycket angelägna krav om allsidig prövning skall kunna tillgodoses.

Finansministern erinrar om att ett flertal åtgärder av betydelse på alkohol- och nykterhetspolitikens område vidtogs även efter 1954 års reform och att dessa åtgärder i väsentliga delar innebar en "utbyggnad av 1954 års reform". Strax efteråt konstaterar sedan finansministern, att "på grundval av utredning av 1961

års nykterhetslagkommitté beslöt statsmakterna år 1963 (prop. 1963: 82, BevU. 41, rskr. 314) *emellertid* vissa skärpningar i reglerna för rusdrycksinköpen och i ansvarsbestämmelserna beträffande olovlig försäljning av rusdrycker”.

Nämnda skärpningar som beslöts på grund av 1961 års nykterhetslagkommittés betänkande avvek sålunda principiellt sett från vad finansministern kallar för ”utbyggnad av 1954 års reform”. Nykterhetslagkommittén hade bl. a. noga prövat möjligheterna att införa allmän registrering av rusdrycksinköp. Man avisade emellertid tanken härpå främst med motiveringen att detta skulle innebära stora olägenheter för allmänheten samt medföra avsevärda kostnader.

Samtidigt som finansministern nu i sina direktiv till den nya utredningen klart utsäger att det finns anledning närmare granska effekten av 1954 års reformåtgärder, framhåller han följande: ”Ehuru utredningen bör bedrivas allsidigt och förutsättningslöst, bör dock ett fortsatt reformarbete vila på de principer som var vägledande år 1954. En återgång till det tidigare restriktionssystemet bör därför anses utesluten.”

Å ena sidan framhåller finansministern således att utredningen bör bedrivas allsidigt och förutsättningslöst, å andra sidan att fortsatta åtgärder bör vila på de principer som var vägledande år 1954. Mot bakgrunden av att finansministern finner en granskning av 1954 års reformåtgärders effekt vara påkallad ter sig de utfärdade direktiven för utredningens arbete enligt vår mening motsägelsefulla. Vad beträffar påpekandet om att en återgång till det tidigare restriktionssystemet bör anses utesluten lär knappast någon längre tveka om riktigheten däri. Svagheten i det gamla motbokssystemet torde med stor säkerhet just ha legat i själva restriktionsförfarandet.

Däremot anser vi att passusen om att ett fortsatt reformarbete bör ”vila på de principer som var vägledande 1954” utgör ett hinder för utredningen att ompröva möjligheterna till allmän registrering av spritinköpen. Enligt vår mening bör utredningen få full frihet att, liksom finansministern också påpekar, allsidigt och förutsättningslöst pröva alla vägar till ett fortsatt reformarbete.

1961 års nykterhetslagkommitté stannade så att säga halvvägs i fråga om registreringen. Nu har emellertid erfarenheterna visat att allmän legitimationskontroll etc. inte visat sig ha den effekt man avsåg. Vi anser, att den nu tillsatta utredningen bör fortsätta på den av 1961 års nykterhetslagkommitté inslagna vägen och ta upp hela registreringsfrågan till omprövning.

Enligt vår mening är det speciellt angeläget att söka få bukt med det tilltagande ungdomsfylleriet och den yrkesmässiga ”langningen”. Med den begränsade registreringen som nu tillämpas anser vi inte alls att möjligheter härtill föreligger. Yrkeslangning och ”väntjänstöverlåtelser” kan bedrivas i full utsträckning genom att ingen allmän registrering av samtliga konsumenters inköp sker. Det bör observeras, att en sådan registrering inte har med restriktioner att skaffa. Däremot kan den nödvändiga kontrollen över missbrukare och ansvarlösa langare effektivt utövas.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer vi,
att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att
den år 1965 tillsatta alkoholpolitiska utredningen genom till-
läggsdirektiv får i uppdrag att pröva möjligheterna till en all-
män registrering av spritinköpen med målsättningen att skärpa
kontrollen över missbrukare och "yrkeslangare" i enlighet med
vad i motionen anförts.

Stockholm den 19 januari 1966

Bengt Börjesson
i Falköping

Olle Westberg

Carl Eric Hedin

Nr 93

Av herr **Edlund**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med
förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 § 1 mom.
förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) om skatt på sprit
och vin, m. m.

(Lika lydande med motion nr 57 i Första kammaren)

Stockholm den 18 januari 1966

Dag R. Edlund
